

Aan Provinciale Staten
Statencommissie Ruimte, Groen en Water/Wonen

DATUM	2 juni 2020	REFERENTIE	C. Klemann
ONS NUMMER	820CD875	DOORKIESNUMMER	0302583142
NUMMER PS	2020RGW90	E-MAILADRES	chris.klemann@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE	1. Natuurbeheerplan 2021 2. Kaartbijlagen 3. Nota van beantwoording zienswijzen ontwerp Natuurbeheerplan 2021	PORTEFEUILLEHOUDER	Bruins Slot

Onderwerp Statenbrief:
Natuurbeheerplan 2021

Voorgestelde behandeling:
ter informatie

Geachte dames en heren,

Inleiding

Het ontwerp Natuurbeheerplan 2021 heeft zes weken ter inzage gelegen. Kaart 2, Beheertypen natuur is naar aanleiding van ingediende zienswijzen op een beperkt aantal locaties aangepast. Kaart 3, Leefgebied open grasland is op een beperkt aantal locaties uitgebreid naar aanleiding van ingediende zienswijzen. Het Natuurbeheerplan 2021 is daarmee geactualiseerd. Het Natuurbeheerplan bestaat uit kaarten met toelichting en vormt het kader voor de uitvoering van het Subsidiestelsel Natuur- en Landschapsbeheer (SNL). De provincie Utrecht subsidieert via dit subsidiestelsel het beheer van natuurgebieden en landschapselementen, agrarisch natuur- en waterbeheer, de functieverandering en inrichting voor omvorming van aangewezen agrarische gronden naar natuur en kwaliteitsverbetering van bestaande natuurgebieden.

Het Natuurbeheerplan 2021 is geactualiseerd ten opzichte van het Natuurbeheerplan 2020. Het Ontwerp Natuurbeheerplan heeft na vaststelling door ons zes weken ter inzage gelegen. Er zijn door 23 indieners in totaal 53 zienswijzen ingediend. De meeste zienswijzen betreffen kleine grensaanpassingen bij percelen en beheertypen. Deze zijn gecontroleerd en waar nodig gehonoreerd. Enkele zienswijzen betreffen verduidelijking van het provinciale natuurbeleid en agrarisch natuurbeheer. (zie de bijlagen 1 t/m 3)

Aanleiding

Een goed beheer van natuurterreinen is één van de speerpunten van het provinciale natuurbeleid, zoals dat is geformuleerd in de provinciale Natuurvisie (PS 2016). Een actueel Natuurbeheerplan vormt de basis voor subsidiëring van het natuurbeheer en het agrarisch natuur- en waterbeheer.

Om natuurterreinen in stand te houden en om de biodiversiteit in de provincie Utrecht te behouden kunnen terreineigenaren een subsidie aanvragen met een vergoeding voor de beheermaatregelen die zij moeten

uitvoeren om de op hun terreinen aanwezige natuurtypen in stand te houden. Kleine eigenaren, met eigendommen met een gezamenlijke oppervlakte kleiner dan 75 ha, moeten zich hiervoor verenigen in natuurcollectieven, die namens hen een subsidieaanvraag indienen bij de provincie. Gebruikers van agrarische grond dienen zich hiervoor te verenigen in agrarische collectieven, die namens hen subsidieaanvragen indienen. Bij agrarisch natuurbeheer gaat het grotendeels om vergoedingen voor gedeelde inkomsten op de bedrijven. Deze ontstaan doordat zij rekening houden met de op hun landbouwgrond aanwezige of te ontwikkelen natuurwaarden. Voor het omvormen van aangewezen agrarische gronden naar natuur, zogenoemde nieuwe natuur, is een aparte subsidie voor functieverandering mogelijk. Al deze subsidies kent de provincie toe via het onderdeel natuurbeheer binnen het SNL.

Het Natuurbeheerplan bevat geen bindende regels of verplichtingen voor burgers. Ook kunnen er geen rechten aan worden ontleend; opname van een terrein in het Natuurbeheerplan leidt dus niet vanzelfsprekend tot een positief besluit over subsidiëring van het beheer. Het zorgt er alleen voor dat beheerders de mogelijkheid krijgen om subsidie aan te vragen voor het beheer van deze gronden.

- *Natuurvisie*

Op 12 december 2016 heeft u de Natuurvisie provincie Utrecht vastgesteld. De uitwerking van dit natuurbeleid vindt onder andere plaats door middel van dit Natuurbeheerplan. Vrijwel jaarlijks zijn aanpassingen aan het plan nodig om in te spelen op wijzigingen in de bestaande situatie, bijvoorbeeld door realisatie van nieuwe natuur, de regelgeving of het beleid. Het Natuurbeheerplan is het toetsingskader voor de subsidieregeling (agrarisch) natuurbeheer.

Voorgeschiedenis

Sinds 2010 is er vrijwel jaarlijks een Natuurbeheerplan vastgesteld om optredende wijzigingen in het subsidiestelsel door te voeren en om de kaartbeelden aan te passen aan de in het betreffende jaar gerealiseerde natuur. De toevoeging van de gemeente Vijfheerenlanden aan de provincie Utrecht vraagt om een nieuwe vaststelling van de gewijzigde onderdelen van het Natuurbeheerplan.

Meetbaar / beoogd beleidseffect

Het Natuurbeheerplan stelt de kaders voor openstelling van het subsidiestelsel voor natuur- en landschapsbeheer voor subsidieaanvragen natuur- en landschapsbeheer, functieverandering bij omvorming van agrarische gronden naar natuur en kwaliteitsverbetering van bestaande natuurgebieden. Het plan is de basis voor uitvoering van een deel van het Europese Plattelands Ontwikkelingsprogramma POP3 agrarisch natuurbeheer.

Begrenzing in relatie tot de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie en Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRS/PRV)

De begrenzing van natuurterreinen is zo veel mogelijk in overleg met de terreinbeheerders en agrarische collectieven herzien en afgestemd op de situatie in het veld. Het betreft nieuwverworven natuur of kleinere grenscorrecties. De begrenzing loopt hierdoor in sommige gevallen niet meer geheel synchroon met de Natuurnetwerk Nederland (NNN)-begrenzing uit de PRS/PRV. In de vaststelling van de omgevingsverordening wordt deze herziening meegenomen.

Heideherstel en bos

In het Ontwerp Natuurbeheerplan 2021 en voorgaande Natuurbeheerplannen is vanuit de opgave voor herstel van de biodiversiteit opgenomen, zoals beschreven is in de Natuurvisie 2016, dat heideherstel door omvorming van bos naar heide een hoge prioriteit heeft. Vanuit het klimaatbeleid worden er ten behoeve van het vastleggen van CO2 vanuit het Rijk voorstellen gedaan voor behoud en uitbreiding van het bosareaal. De provincie neemt dit mee in het nieuwe beleid voor houtopstanden.

Stikstof

Het Natuurbeheerplan heeft geen invloed op begrenzings van de Natura 2000 gebieden.

Landschapselementen

Vanuit het Utrechtse platform Kleine Landschapselementen (KLE), maar ook vanuit een binnenkort door het Rijk te openen landelijke landschapsregeling, kunnen er veel nieuwe landschapselementen worden aangelegd.

Binnen Europa, het Rijk en de provincies is er steeds meer interesse voor het landschap, onder andere vanwege het feit dat er bij landschapsinvesteringen sprake is van meervoudig doelbereik voor klimaat, biodiversiteit en cultuurhistorie.

De provincie Utrecht heeft tot nu toe met name de oude hoogstamboomgaarden beschermd en in stand gehouden. Deze boomgaarden staan vrijwel allemaal op de Utrechtse waardenkaart. Vanuit het hierboven beschreven meervoudig doelbereik vindt de provincie het daarnaast van belang dat er ook nieuwe hoogstamboomgaarden worden aangeplant.

Aangezien de provincie bij de aanleg van nieuwe hoogstamboomgaarden (en andere landschapselementen) als voorwaarde stelt dat deze vervolgens moeten worden beheerd via het agrarisch natuurbeheer, is het toepassingsgebied en de voorwaarden voor het beheer van hoogstamboomgaarden in het Natuurbeheerplan 2021 verruimd. Het beheer van jonge hoogstamboomgaarden is goedkoper dan dat van de oude hoogstamboomgaarden, hetgeen de agrarische collectieven zullen moeten doorvoeren in hun contracten met de deelnemers.

Financiële consequenties

Sturing op de uitgaven vindt plaats via het openstellingsbesluit van de subsidieregelingen.

Weidevogelbeheer

Om de structurele achteruitgang van weidevogels in Nederland te stoppen loopt er landelijk een intensiveringstraject met hieraan gekoppelde extra budgetten. Voor 2019 t/m 2021 is ongeveer € 1,2 miljoen extra rijksgeld beschikbaar voor aanvullend agrarisch weidevogelbeheer in Utrecht. Dat wordt ingezet in aansluiting op het al bestaande "weidevogelkerngebied" in de vanaf 2019 nieuw geïntroduceerde categorie "weidevogelrandzone". De provinciale weidevogelmonitoring van 2019 zal in 2020 worden voortgezet. In het geval dat er ná 2021 minder rijksgeld beschikbaar is voor weidevogels en/of als uit monitoring blijkt dat er in de weidevogelrandzone weinig weidevogels voorkomen, dan is vanuit een doelmatige ecologische inzet van provinciale middelen een heroverweging van deze uitbreiding aan de orde.

Nieuwe natuur Vijfheerenlanden

In 2019 zijn de gemeenten Leerdam, Vianen en Zederik samengevoegd tot de Utrechtse gemeente Vijfheerenlanden. In deze gemeente liggen enkele Natura 2000-gebieden. In Kersbergse en Achthovense uiterwaarden langs de Lek, is binnen Natura 2000 Uiterwaarden Lek 32 ha nieuwe natuur voorzien. Binnen Natura 2000 Zouweboezem is 2.44 ha nieuw natuur voorzien. Deze Natura 2000-gebieden zijn opgenomen in dit Natuurbeheerplan. De opgaven betreffen bestaande opgaven voor Natura 2000 die overgenomen zijn van de provincie Zuid-Holland, zoals die zijn opgenomen in de vigerende beheerplannen. Het betreft geen uitbreiding van de begrenzing van Natura 2000.

De provincie Zuid-Holland heeft nabij de Diefdijk ongeveer 30 ha nog te ontwikkelen natuur aangewezen als strategische reservering en was voornemens om dit te begrenzen als nieuwe natuur. De provincie Utrecht neemt dit begrenzingsvoorstel over, gelet op de ecologische waarden en potenties en de samenhang met Natura 2000 Lingebed & Diefdijk Zuid. Dit voornemen is opgenomen in de stelpost voor de Vijfheerenlanden in de programmabegroting 2020.

Vervolprocedure/voortgang

Het Natuurbeheerplan provincie Utrecht 2021 ligt na vaststelling door ons gedurende zes weken ter inzage. De totstandkoming van het Natuurbeheerplan 2021 heeft plaatsgevonden met toepassing van Artikel 3.4 (uitgebreide openbare voorbereidingsprocedure) van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Om die reden kan tegen het besluit tot vaststelling van het Natuurbeheerplan provincie Utrecht 2021 geen bezwaarschrift bij ons college worden ingediend, maar dient rechtstreeks beroep bij de bestuursrechter worden ingesteld (artikel 7:1, eerste lid, onderdeel d van de Awb). Belanghebbenden kunnen beroep aantekenen bij, Rechtbank Midden-Nederland, Afdeling Bestuursrecht, Postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

Concreet voorliggende vraag aan Statencommissie / Provinciale Staten

Kennis te nemen van deze brief.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

De voorzitter,

De secretaris,